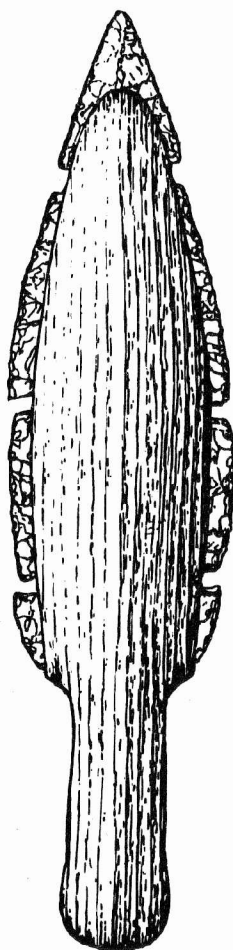

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

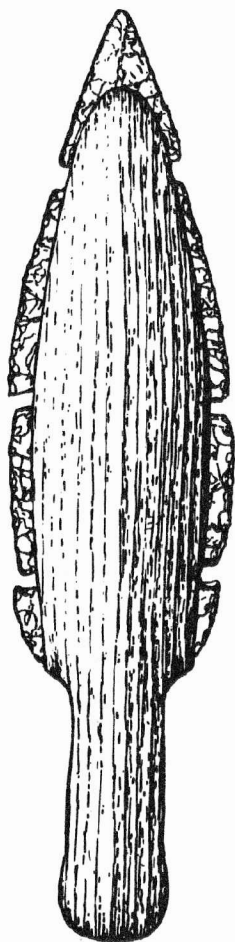

BRNO 1997

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

**PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994**

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Obsah :

STUDIE A KRÁTKÉ ČLÁNKY

A.Přichystal, J.Svoboda	Výroba štípané industrie na sídlišti kultury s moravskou malovanou keramikou v Jezeřanech-Maršovicích	15
P.Kos	Otevřená sídliště mladého paleolitu a neolitu v jižní části Moravského krasu	27
E.Kazdová, L.Šebela, A.Přichystal	Besiedlung des Gebietes von Blučina (Kr. Brno-venkov) durch Träger der Stichbandkeramik	45
P.Škrdla, L.Šebela	Pozdně eneolitické složené dýky na Moravě	77
J.Peška	Nové poznatky c hradiscích z doby popelnicových polí na Pavlovských vrších	87

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT

BRNO-VINOHRADY (okr. Brno-město)	P.Škrdla	97
DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)	J.Svoboda, P.Škrdla, L.Jarošová	100
DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)	P.Škrdla	101
DRNOVICE (okr. Vyškov)	J.Svoboda	102
MOKRÁ (okr. Brno-venkov)	P.Škrdla	103
PETŘKOVICE (okr. Ostrava)	J.Svoboda, L.Jarošová	109
VEDROVICE (okr. Znojmo)	Z.Nerudová	110

NEOLIT

BOROTICE (okr. Znojmo)	S. Stuchlík	115
BRNO-LÍŠEŇ (okr. Brno-město)	J. Stuchlíková	115
BULHARY (okr. Břeclav)	E. Klanicová	116
HAVŘICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Geisler, J. Kohoutek	117
HOLASOVICE (okr. Opava)	Z. Brachtl	118
LANŽHOT (okr. Břeclav)	E. Klanicová	118
MALHOSTOVICE (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	119
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)	M. Geisler	120
OPAVAL-JAKTAŘ (okr. Opava)	Z. Brachtl	120
SMRŽICE (okr. Prostějov)	M.Šmíd	123
VÁVROVICE (okr. Opava)	Z. Brachtl	123
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	124

E N E O L I T

BRNO-ČERNÁ POLE (okr. Brno-město)	J. Stuchlíková	129
DUBŇANY (okr. Hodonín)	L. Šebela, M. Dočkalová	129
MALHOSTOVICE (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	132
NÁMĚŠŤ NA HANĚ (okr. Olomouc)	M. Šmíd	133
POHOŘELICE (okr. Břeclav)	M. Geisler	135
VYŠKOV - MARCHANICE (okr. Vyškov)	B. Mikulková	136

DOBA BRONZOVÁ

BLUČINA (okr. Brno-venkov)	M. Salaš	141
MARŠOVICE (okr. Znojmo)	P. Vitula	143
NEMOJANY (okr. Vyškov)	B. Mikulková	143
ORLOVICE (okr. Vyškov)	B. Mikulková	144
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Salaš	145
SLAVKOV (okr. Vyškov)	P. Enderová - A. Štrof	146
TVAROŽNÁ (okr. Brno - venkov)	A. Štrof - M. Bálek	147
TVAROŽNÁ (okr. Brno - venkov)	B. Mikulková	148

DOBA ŽELEZNÁ

BOHUSLAVICE (okr. Hodonín)	M. Hložek	155
MALÉ HRADISKO (okr. Prostějov)	M. Čížmář	155
STRÁŽOVICE (okr. Hodonín)	M. Hložek	156
VEDROVICE (okr. Znojmo)	P. Vitula	156

DOBA ŘÍMSKÁ A STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

DRÁSOV (okr. Brno - venkov)	A. Štrof - V. Růžička	161
IVANŤ (okr. Břeclav)	M. Bálek - O. Šedo	161
LULEČ (okr. Vyškov)	B. Mikulková	161
MUŠOV (k.ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)	J. Musil	162
MUŠOV (k.ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)	P. Červák, B. Komoróczy, J. Musil	169
MUŠOV (k.ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)	J. Musil	176
MUŠOV (k.ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)	M. Bálek - O. Šedo	176
MUŠOV (k.ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)	M. Bálek - O. Šedo	177
PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)	M. Bálek - O. Šedo	178
PŘIBICE (okr. Břeclav)	M. Bálek - O. Šedo	178

STŘEDOVĚK A NOVOVĚK

BLANSKO (okr. Blansko)	A. Štrof	183
BOŘETICE (okr. Břeclav)	E. Klanicová	183

BRNO (okr. Brno-město)	R. Zatloukal	184
BRNO (okr. Brno-město)	R. Zatloukal	184
BRNO (okr. Brno-město)	J. Unger	184
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	185
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	185
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	186
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	186
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	187
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	187
BRNO (okr. Brno-město)	P. Vítula	187
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	188
BRNO (okr. Brno-město)	K. Geislerová - R. Procházka	188
BRNO (okr. Brno-město)	M. Geisler	189
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	189
BRNO (okr. Brno-město)	P. Vítula	189
BRNO (okr. Brno-město)	R. Procházka	190
BRNO (okr. Brno-město)	R. Zatloukal	190
BRNO (okr. Brno-město)	Z. Himmellová	190
BRNO (okr. Brno-město)	Z. Himmellová	191
BRNO (okr. Brno-město)	Z. Himmellová	191
BRNO (okr. Brno-město)	Z. Himmellová	191
BRNO (okr. Brno-město)	Z. Himmellová	192
CRHOV (okr. Blansko)	J. Sadílek	192
DEBLÍN (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	193
DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)	E. Křanicová	194
HELFENŠTEJN (okr. Přerov)	J. Kohoutek	194
HLÍNA (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	195
HOLASICE U VEVERSKÉ BITÝŠKY (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	196
HORNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)	J. Unger	197
HRANICE (okr. Přerov)	T. Drobný	197
IVANČICE (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	197
JAVORNÍK (okr. Šumperk)	Z.Brachtl	201
JAVORNÍK (okr. Šumperk)	Z.Brachtl	202
JAVORNÍK (okr. Šumperk)	Z.Brachtl	203
JAVORNÍK-VES (okr. Šumperk)	Z.Brachtl	203
JIHLAVA (okr. Jihlava)	O. Šedo, R. Zatloukal	204
JIHLAVA (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	205
JIHLAVA (okr. Jihlava)	A.Štof, R. Zatloukal	205
JIHLAVA (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	205

JIHLAVA (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	206
JIHLAVA (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	207
JIHLAVA (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	208
JIHLAVA (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	209
JIHLAVA (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	210
JINDŘICHOV NA MORAVĚ (okr. Šumperk)	M. Rychlý, Z. Brachtl	210
JINDŘICHOV NA MORAVĚ (okr. Šumperk)	M. Rychlý, Z. Brachtl	211
KYJOV (okr. Hodonín)	J. Unger	211
KUNOVICE (okr. Uherské Hradiště)	J. Kohoutek	212
LAŽÁNKY (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	212
LEDNICE (okr. Břeclav)	E. Klanicová	215
LOUKA (okr. Blansko)	J. Sadílek, J. Doležel	216
MALHOSTOVICE (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	218
MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)	Z. Himmelová	218
MOSTIŠTĚ (okr. Žďár nad Sázavou)	J. Unger	219
NOVÁ VES U POHOŘELIC (okr. Břeclav)	A. Štrof, J. Unger	219
NOVÝ SVĚTLOV (okr. Uherské Hradiště)	J. Kohoutek	220
NÝROV (okr. Blansko)	J. Sadílek	220
OLOMOUC (okr. Olomouc)	T. Drobný	222
OLOMOUC (okr. Olomouc)	J. Bláha, T. Drobný	222
OPAVA (okr. Opava)	H. Teryngerová	223
OPAVA (okr. Opava)	H. Teryngerová	225
OPAVA (okr. Opava)	H. Teryngerová	226
OPAVA (okr. Opava)	H. Teryngerová	227
OPAVA (okr. Opava)	H. Teryngerová	228
OSIKY (okr. Blansko)	J. Unger	228
PETROVICE (okr. Blansko)	J. Doležel	228
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	J. Unger	229
POHOŘELICE (okr. Břeclav)	E. Klanicová	229
POHOŘELICE (okr. Břeclav)	J. Unger	230
POHOŘELICE (okr. Břeclav)	M. Bálek, J. Unger	231
PROSETÍN (okr. Žďár nad Sázavou)	J. Sadílek	231
PŘEROV (okr. Přerov)	J. Kohoutek	232
RAJHRAD (okr. Brno-venkov)	J. Unger	232
ROŽNÁ (okr. Žďár nad Sázavou)	J. Sadílek	234
SKRYJE, TIŠNOVSKÁ NOVÁ VES (okr. Žďár n. Sázavou)	J. Doležel	235
SLAVKOV (okr. Vyškov)	R. Procházka	236
SMOLÍN (okr. Břeclav)	J. Unger	236
SOVINEC (okr. Brutál)	J. Kohoutek	236

ŠTĚPÁNOV NAD SVRATKOU (okr. Žďár nad Sázavou)	J. Sadílek	237
ŠUMPERK (okr. Šumperk)	V. Goš	238
TEČOVICE (okr. Zlín)	J. Kohoutek	238
TELČ (okr. Jihlava)	R. Procházka	240
TELČ (okr. Jihlava)	R. Zatloukal	242
TELČ (okr. Jihlava)	R. Procházka	242
TIŠNOV (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	242
TOVAČOV (okr. Přešov)	T. Drobný	247
UHERSKÝ BROD (okr. Uherské Hradiště)	J. Kohoutek	248
UHERSKÝ BROD (okr. Uherské Hradiště)	J. Kohoutek	248
UHERSKÝ BROD (okr. Uherské Hradiště)	P. Vitula	249
UHERSKÝ BROD (okr. Uherské Hradiště)	J. Kohoutek	249
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	M. Geisler	250
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	M. Geisler	250
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	R. Procházka	251
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	R. Procházka	251
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	J. Kohoutek, R. Procházka	251
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	J. Stuchlíková	254
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	P. Vitula	254
URČICE (okr. Prostějov)	M. Šmíd, Z. Čizmář, M. Dočkalová	256
VALAŠSKÉ KLOBOUKY (okr. Zlín)	J. Kohoutek	258
VALTICE (okr. Břeclav)	E. Klanicová	259
VELEHRAD (okr. Uherské Hradiště)	J. Kohoutek	259
VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)	J. Doležel, S. Smutná	260
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	J. Doležel	263
VYŠKOV (okr. Vyškov)	B. Mikulková	264

V A R I A

DRNOVICE (okr. Vyškov)	B. Mikulková	269
LULEČ (okr. Vyškov)	B. Mikulková	269
PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)	M. Bálek - O. Šedo	271
SLAVKOV (okr. Vyškov)	P. Enderová	271
VYŠKOV (okr. Brno-venkov)	P. Vitula	272

SPECIÁLNÍ METODY

G. Fuchs, V. Hašek, J. Unger	Geophysikalische Prospektion und archäologische Grabungen in der Katharinkirche Frohnleiten (Steiermark)	277
V. Hašek, M. Tymonová, J. Unger	Geophysikalische Methoden in mittelalterlicher Archaeologie	283

A. Majer	Elektroodporová měření střídavými proudy a jejich užití v mělké archeologické prospekci	301
J. Dvořák	Zpráva o výzkumu horninového stavebního materiálu středověkých staveb a jejich provenience	306
M. Bálek	Výsledky leteckého snímkování na Moravě	307
J. Kovárník	Deset let letecké archeologie na Moravě (a v bývalém Československu) 1983 - 1993	311
J. Kovárník	Využití letecké archeologie na Jižní Moravě v roce 1994	332
L. Horáčková, L. Benešová	Příspěvek ke studiu skeletů ze slavkovského bojiště	342

ZPRÁVY O ČINNOSTI

J. Doležel	Z činnosti Archeologického ústavu AV ČR Brno v letech 1993-1994	347
------------	--	-----

VARIA

DRNOVICE (okr.Vyškov)

Za zámkem.? ZM 1:10000, 24-41-15, 161mm od Zs.č., 142mm od J s.č. Nedatované. Záchranný výzkum.

Pokračující výstavba plynovodu v Drnovicích porušila v zahradě bývalého zámku pec s topným kanálem. Předpeční jáma byla zcela zničena. Po odkrytí 25cm novodobých navážek se zřetelně rýsoval nepravidelný kruhový tvar pece, jejíž výmaz byl tvořen silnou vrstvou vypálené červené hlíny, pod níž byla tenká vrstva uhlíků a popela, která v přírodním kanálu dosahovala mocnosti až 2cm. Základ pece tvořily do kruhu uložené neopracované kameny, žárem vypálené do červena. Pec neobsahovala žádné nálezy a nebylo tedy možné její bližší určení a datování.

Blanka Mikulková, Muzeum Vyškovska

Resumé:

Der Aufbau von der Gasleitung in Drnovice beschädigte in der Lage "Za zámkem" einen Ringofen mit einem Teil vom Heizkanal. Der Ofengrundtem wurde durch die Rundsteine geschaffen, die mit ausgebranntem rotem Lehm Boden ausgeschmiert wurden. Der Ringofen enthielt keine Funde und sein Leitpunkt war auch nicht zu bestimmen.

LULEČ (okr. Vyškov)

Silnice mezi farní zahradou a mateřskou školkou. MMK, mohylová, podolská, slezská, latén, středověk. Záchranný výzkum.

V lednu roku 1994 přistoupil Obecní úřad v Lulči k budování opěrné zdi u silnice mezi farní zahradou a mateřskou školkou v Lulči. V tomto prostoru (ZM 1:10000, 24-41-19, 438mm od Z s.č., 266mm od J s.č.) bylo již dříve sledováno pravěké osídlení při výstavbě silnice kolem mateřské školky (mohutné souvrství - neolit, bronz, halštat a středověk zde vyškovské muzeum zkoumalo už v roce 1988, Šedo 1988) Na základě upozornění jednoho z lulečských občanů na provádění zemních prací byl před budovou mateřské školky v Lulči na konci ledna 1994 proveden výzkum. Na místě bylo zjištěno, že zemní práce byly již skončeny a z břehu byla zcela odtěžena zemina a tím uvolněn prostor pro stavbu opěrné zdi. Tímto necitlivým zásahem došlo k téměř úplnému zničení pravěkých a středověkých objektů. V profilu vysokém více než 3m byly zachyceny pouze jejich zbytky. Větší část objektů byla zničena úplně. O jejich existenci svědčí nálezy velkého množství keramiky ve vytěžené zemině. Těžba zeminy byla provedena v celkové délce 90m v šířce 250cm. Po odtěžení se v profilu rýsovaly různé kulturní vrstvy, pod ornici /40cm/ středověké osídlení, od něhož byly tenkou světlou vrstvou odděleny laténské a halštatské kulturní vrstvy, dále vrstvy z pozdní a mladší doby bronzové. Nejstarší zjištěný horizont patří kultuře s MMK /tab. 3, obr. 1-3/. V profilu se podařilo zachytit zbytky 5 objektů, které byly ovzorkovány a byl zakreslen jejich profil.

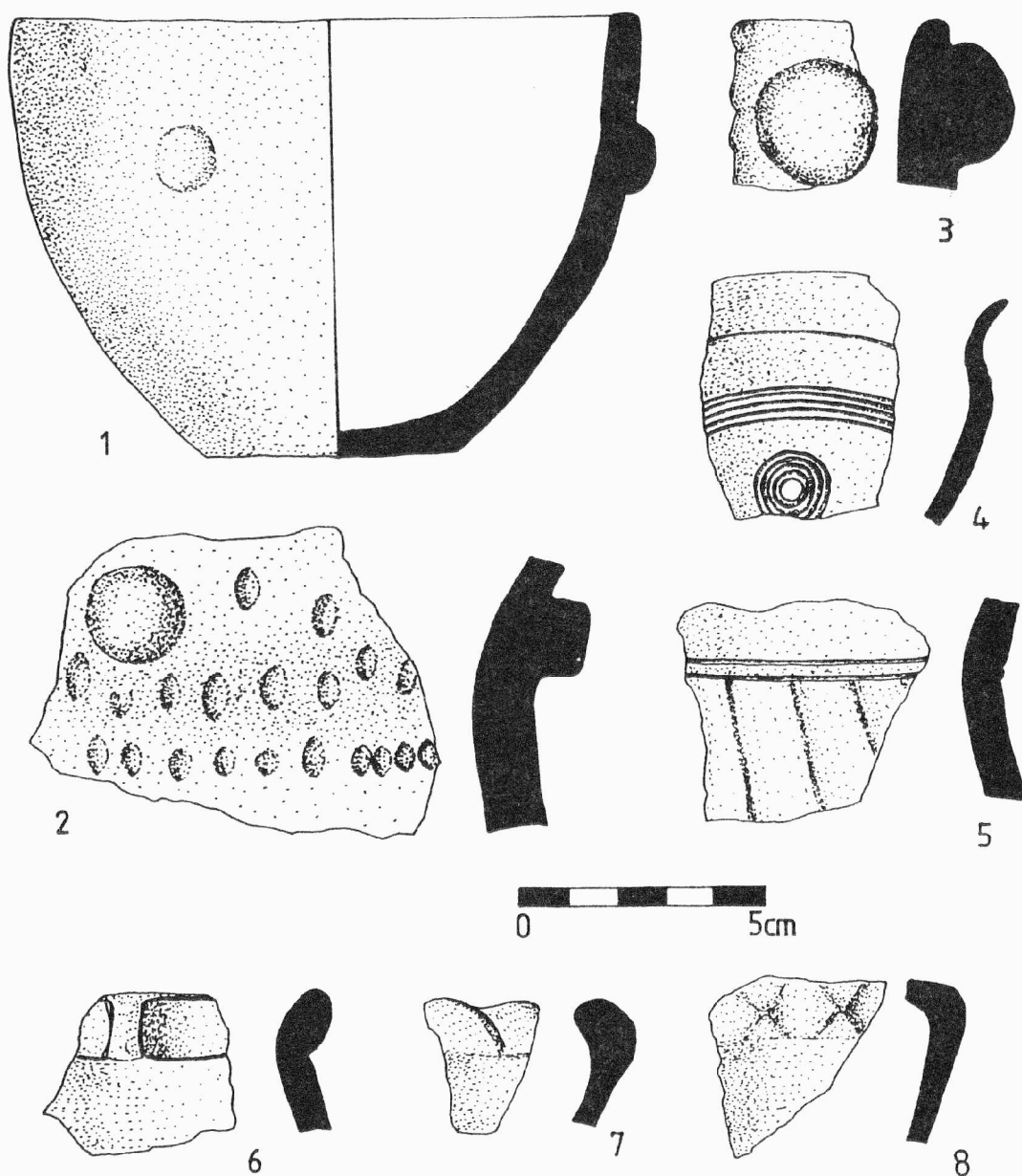
Blanka Mikulková, Muzeum Vyškovska

Literatura:

Šedo, O. 1988: Záchranné akce a průzkumy v severní části okresu Vyškov. Přehled výzkumů 1988, s.75 - 76.

Resumé:

Bei der Entföderung des vier Meter groöes Profils für den Bau der Schützmauer kam es zur Beschädigung von großartigen Kulturschichten und einigen Siedlungsobjekten. Der älteste festgestellte Horizont gehört zur Kultur mit mährischen gemalten Keramik, weitere Funde gehören zu Grabhügelkultur, Schlesischerkultur und Mittelalter. Im Profil waren Reste von fünf Objekten erfahren, die gemustert und gezeichnet wurden.

Obr. 1:1-8. Výběr pravěké keramiky z Lulče

PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)

Křižovatka silnic Brno-Mikulov a Pasohlávky-Ivaň. Liniový zahloubený útvar. Nedatováno. Záchranný výzkum.

V blízkosti křižovatky silnice Brno - Mikulov a Pasohlávky - Ivaň byl prozkoumán žlabovitý útvar bez nálezů, které by dovoľovaly bližší interpretaci a datování.

Miroslav Bálek - Ondrej Šedo, ÚAPP Brno

Resumé:

Pasohlávky (Bez. Břeclav). An der Kreuzung den Landstrassen Brno-Mikulov und Pasohlávky-Ivaň. Linie eingetieftes Objektes. Undatiert. Rettungsgrabung.

SLAVKOV (okr. Vyškov)

Areál Cutisinu, a.s. Neolit, eneolit, bronz, halštat, latén, řím, raný středověk (LiK, KZP, SMK, KSPP, HK, LK, 2. - 3. stol., 9., 11.-13. stol.): sídliště. PTÚ, novověk: Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum ve Slavkově byl vyvolán výstavbou nového areálu a.s. Cutisin. Stávající provozy firmy se nacházejí na V okraji města, na nízké terase (asi 210 m n.m.) obtékané z J říčkou Litavou. Nově budovaný areál o rozloze cca 10 ha navazuje z V strany, ze Z je vymezen opuštěnou jámou hliníku. V těchto místech terasa lalokovitě vybíhá k říčnímu toku a je proti okolnímu terénu mírně vyvýšená. Podložní vrstvy tvořené jílem jsou překryty výraznou návějí sprašových hlín, na nichž se vytvořila patrně černozemní vrstva, podstatě přetvořená dlouhodobým pravěkým osídlením v kulturní vrstvu místy mocnou více než 1 m. Ideální dispozice lokality, navíc od S zaštitěná výrazným návrším Urban (361 m), byla příčinou několikanásobného osídlení. Dokládá to dřívější nález dvou kostrových hrobů šňůrové kultury v původním areálu Cutisinu (výzkum provedla D. Šaurová), nálezy hrobů se zvoncovitými poháry v hliníku (výzkum A. Medunové-Benešové) a především výsledky záchranného výzkumu, o nichž pojednává předložený příspěvek.

Stavební akce nebyla řádně připomínkována a až v plném běhu stavebních prací byl nahlášen nález lidských kostí (8.4.). Následný záchranný výzkum se již jen mohl přizpůsobovat průběhu velmi intenzivních zemních úprav a stavebních činností. Zpočátku byl většinou omezen jen na výzkum a dokumentaci porušených objektů ve výkopech kanalizací, inženýrských sítí a v základových patkách výrobních hal, posléze se podařilo prosadit plošný výzkum v místech nejvíce ohrožených stavební činností. V J části staveniště byla prozkoumána takto plocha I o rozměrech 95 x 12 m, v S části pak plocha II o rozměrech 150 x 8 - 16 m.

Celkem bylo při tomto záchranném výzkumu prozkoumáno či alespoň ovzorkováno 207 objektů a 2 hroby. Nejstarší osídlení terasy představují 2 objekty s lineární kulturou mladší doby kamenné, 5 sídlištních objektů s keramikou zvoncovitých pohárů souvisí s hroby v blízkém hliníku. Dva kostrové hroby patří protoúnětické kultuře. Intenzivní osídlení přetrvávalo patrně po většinu doby bronzové - vedle několika objektů věteřovské kultury (jeden s pohřbem dítěte) a přibližně desítky s nálezy středodunajské mohylové kultury, patří většina z více než půl stovky objektů z doby bronzové do starší velatické fáze středodunajských popelnicových polí. Tyto objekty byly situovány většinou v S části staveniště. Za zmínku stojí fragmenty z keramické pícky či krbu s dutou podstavou a s bohatou plastickou výzdobou, pocházející ze zásobní jámy ze závěru mohylového či z počátku popelnicového úseku vývoje. Horákovské osídlení ze starší doby železné patřilo k intenzivnějším. Jeho doklady jsme nacházeli na celé ploše staveniště a náleží mu více než 50

prozkoumaných chat a objektů. Doklady laténského osídlení jsme zachytili v 15 objektech, za zmínku stojí kolkovaná keramika ze staršího úseku vývoje a dva mlýnské kameny, bohužel bez náleзовých okolností. Stopy osídlení v době římské potvrzují dvě chaty, jedna patrně z druhé poloviny 2. stol., druhá je evidentně mladší. Doba hradištní je zastoupena 2 objekty ze střední doby hradištní, mladohradištní úsek vývoje reprezentuje 12 většinou zásobních jam. V poslední fázi výzkumu se při výkopu vodovodní přípojky ze stávajícího areálu zjistil větší počet hrobů situovaných většinou V - Z a v dřevěných rakvích, které patrně souvisí s novokřtěneckým dvorem, který se doposud nepodařilo lokalizovat.

Pavla Enderová, ÚAPP Brno

Resumé:

Slavkov (Bez. Vyškov). Betriebsareal Cutisin. Neolithikum, Äeneolithikum, Bronzezeit, Eisenzeit, Römische Kaiserzeit, Mittelalter, Neuzeit Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

VYŠKOV (okr. Brno-venkov)

Záchranný výzkum na trase plynovodu Brno-Vyškov.

V měsících dubnu 1993 až dubnu 1994 provedl ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum při obnově trasy plynovodu Brno - Vyškov na Moravě. Výzkum probíhal zároveň s postupem stavebních prací. Nejprve byl vždy proveden průzkum stavebního pásu těsně po skryvce ornice. Ta však většinou nebyla z archeologického hlediska provedena důsledně a až na ojedinělé případy nebyly narušené situace zřetelné. Proto byly archeologické objekty z větší části dokumentovány až v profilech po prorýhování. K jejich většímu poškození však nedocházelo, protože v nejvíce exponovaných polohách byl výkop prováděn přímo v rýze pro původní potrubí, které bylo vzápětí demontováno. Během výzkumu bylo prozkoumáno nebo ovzorkováno, zdokumentováno a zaměřeno více než 70 většinou sídlištních objektů v 15 polohách.

1. Podolí I - trať Nad paloukem - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 80 (mm od Z s.č.) : 354 (mm od J s.č.). V této trati bylo zdokumentováno celkem 10 objektů, náležejících převážně kulturám s lineární keramikou a únětické. K nejzajímavějším nálezům z této polohy náleží hrob únětické kultury s kamenným obložením a milodary, uložený v sídlištní zásobnicové jámě a dále sídelní objekt z doby stěhování národů, který obsahoval kromě početného souboru keramiky a zvířecích kostí také kostěný hřeben.

2. Podolí II - trať Kandie 2 - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 69 : 356. Zde byly narušeny dva objekty, z nichž se vzorkováním nepodařilo získat žádný datovací materiál.

3. Podolí III - trať Kandie 1 - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 60 : 354. V této poloze byl ovzorkován jeden sídlištní objekt, náležející velatické fázi kultury středodunajských popelnicových polí.

4. Podolí IV - trať Vysoudilky - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 94 : 359. Zde bylo rýhou pro plynovod porušeno celkem 5 objektů, z nichž 2 byly bez nálezů a 3 lze datovat do slovanského mladohradištního období.

5. Velatice - trať Vinohrádky - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 126 : 368. V této poloze bylo zdokumentováno celkem 5 objektů, z nichž dva

Lze datovat do mladší a pozdní doby bronzové a další dva pouze rámcově do pravěku. Jeden objekt neobsahoval žádné nálezy.

6. Tvarožná - trať Pod kopci - bod vymezený na ZM 1:50000, listu 24-43 Šlapanice, souřadnicemi 140 : 368. V této trati bylo zdokumentováno celkem 21 objektů, z nichž 5 náleželo kultuře s lineární keramikou, 3 kultuře horákovské a jeden římskému období. Ostatní objekty byly buď bez nálezů, nebo se je podařilo datovat pouze rámcově do pravěku. K nejzajímavějším patří nález poměrně dobře dochované keramické vypalovací pece z římského období.

7. Tvarožná - lokalita Tvarožná I (Geislerová-Vitula 1985, 489). V této poloze, kterou procházela jedna z odboček hlavního plynovodního řádu, prozkoumali pracovníci Muzea Vyškovska pod vedením B. Mikulkové sídlištní objekt únětické kultury s lidskými kosterními pozůstatky (další podrobnosti viz článek B. Mikulkové).

8. Královopolské Vážany - trať Široká - v linii stavby mezi body vymezenými na ZM 1:10000, listu 24-41-24, souřadnicemi 93 : 179, 102 : 185. Zde byly rýhou narušeny tři archeologické objekty, datované do mladší doby bronzové. Tyto objekty však byly stavbaři zahrnuty dříve, než mohly být zdokumentovány.

9. Habrovany - pravý břeh Habrovanského potoka - v linii mezi body vymezenými na ZM 1:10000, listu 24-41-24, souřadnicemi 130 : 204, 153 : 219. V této poloze bylo zdokumentováno celkem 5 objektů, datovaných do mladší doby bronzové.

10. Komořany - trať Pod štrekou - v bodě vymezeném na ZM 1:10000, listu 24-41-24, souřadnicemi 284 : 303. V uvedeném prostoru byly rýhou narušeny dva kostrové hroby. Kostry spočívaly v natažené poloze na zádech, ve směru SV-JZ, hlavou k JZ. Vzhledem k tomu, že půda byla silně zmrzlá, nemohl být proveden jejich důsledný výzkum a části nepřiliš dobře dochovaných skeletů byly po zběžné dokumentaci pouze vylámany z profilu. Přesto však lze s jistotou konstatovat, že pohřbení neměli u sebe žádné milodary. Proto ani nelze hroby blíže datovat.

11. Tučapy - pravý břeh potoka Rakovce - v bodě vymezeném na ZM 1:10000, listu 24-41-24, souřadnicemi 394 : 343. V této poloze byl zdokumentován jeden objekt z laténského období.

12. Drnovice I - trať U silnice - levý břeh Lulečského potoka - v bodě vymezeném na ZM 1:10000, listu 24-41-20, souřadnicemi 204 : 315. V uvedeném bodě byl zdokumentován jeden sídlištní objekt ze slovanského středohradištního období.

13. Drnovice II - trať Za humny - v bodě vymezeném na ZM 1:50000, listu 24-41 Vyškov, souřadnicemi 431 : 167. V této poloze byly zjištěny nevýrazné stopy osídlení, datovaného pouze rámcově do pravěku.

14. Drnovice III - mezi potokem Drnovkou a silnicí Vyškov-Drnovice - v linii stavby mezi body vymezenými na mapě ZM 1:50000, listu 24-41 Vyškov, souřadnicemi 435 : 172, 441 : 180. Při výzkumu, který byl prováděn ve spolupráci s B. Mikulkovou a pracovníky Muzea Vyškovska, bylo v této poloze prozkoumáno celkem 7 objektů, datovaných do laténského a římského období. Jeden objekt byl bez materiálu. Z nálezů stojí za zmínku poměrně velká část terry sigillaty z římského období.

15. Vyškov - trať Letní pole - za nemocnicí - v linii stavby mezi body vymezenými na ZM 1:50000, listu 24-41 Vyškov, souřadnicemi 448 : 187, 456 : 192. V této trati bylo ve spolupráci s B. Mikulkovou a pracovníky Muzea Vyškovska prozkoumáno celkem 8 objektů,

datovaných do laténského a římského období. V podorniční vrstvě se ojediněle vyskytly i střepy neolitické a eneolitické. Za zmínku zde stojí nález železného kopí z doby římské.

Petr Vitula, ÚAPP Brno

Literatura

Geislerová, K. - Vitula, P. 1985: Únětické sídliště a pohřebiště u Tvarožné, AR XXXVII, 489 - 501.

Resumé:

Rettingsgrabungen an der Gasleitungstrasse Brno-Vyškov. Von April 1993 bis April 1994 führte das IAD Brno Rettungsgrabungen an der genannten Gasleitungstrasse durch. Im Verlauf dieser Aktion dokumentierte man mehr als 70 Objekte in 15 Lokalitäten - vorwiegend Siedlungen.

1. Podolí I - Flur Nad paloukem: Siedlung mit Funden der Linearkeramik und Únětice-Kultur, neben solchen völkerwanderungszeitlichen.

2. Podolí II - Flur Kandie 1: Spuren alter, nicht näher datierbarer Besiedlung.

3. Podolí III - Flur Kandie 2: Siedlung der Velatice-Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur.

4. Podolí IV - Flur Vysoudilky: Siedlung der jüngeren slawischen Burgwallzeit.

5. Velatice - Flur Vinohrádky: Siedlung der Velatice- und Podolí-Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur.

6. Tvarožná - Flur Pod kopci: Siedlung mit Funden der Linearkeramik, der Horákov-Kultur und der römischen Kaiserzeit.

7. Tvarožná - Lokalität Tvarožná I (s. Geislerová-Vitula 1985, 489): Siedlungsobjekt der Únětice-Kultur mit menschlichen Skelettresten (s. Aufsatz von B. Mikulková).

8. Královopolské Vážany - Flur Široká: jungbronzezeitliche Siedlung.

9. Habrovany - rechtes Ufer des Habrovanský - Baches: jungbronzezeitliche Siedlung.

10. Komořany - Flur Pod štrekou: Untersuchung zweier beigabenloser Skelettbestattungen in gestreckter Rückenlage, undatierbar.

11. Tučapy - rechtes Ufer des Rakovec-Baches: laténezeitliche Siedlung.

12. Drnovice I - Flur U silnice: Siedlung der mittleren slawischen Burgwallzeit.

13. Drnovice II - Flur Za humny: untypische urgeschichtliche Siedlungsspuren.

14. Drnovice III - Raum zwischen dem Drnovka-Bach und der Straße Vyškov-Drnovice: laténe- und kaiserzeitliche Siedlung.

15. Vyškov - Flur Letní pole: laténe- und kaiserzeitliche Siedlung, schwache neo- und äneolithische Siedlungsspuren.

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

1993-1994.(1997)

981/00